

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

" 03 " 09 2021 р.

О. Власенко

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту та
економіки

" 05 " 09 2021 р.

Ю. Ремига

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі навчальних планів №073б/21-01, №073бз/21-02, №073п/21-03, №073пз/21-04, схвалених на засіданні Вченої ради університету (протокол №7 від 01.07.2021 р.).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Доцент кафедри менеджменту та економіки,
кандидат економічних наук

О. Кузьменко

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та економіки, протокол № 8 від «02» 09 2021 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки

Ю. Ремига

Гарант ОП

Ю. Ремига

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної сфери» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України першого бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Дисципліна «Менеджмент соціальної сфери» охоплює сутність, принципи та методи соціального менеджменту, основні особливості соціальних організацій, сутність і відмінні ознаки соціальних процесів і особливості управління ними, зміст і принципи соціального моніторингу; засади державної політики в соціальній сфері; проблематику аналізу ситуації в соціальній сфері; формування у студентів системних уявлень про особливості соціального менеджменту.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Вибіркова</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		8-й	8-й
		Лекції	
		28 год.	4 год.
		Практичні	
14 год.	2 год.		
Тижневе навантаження: аудиторних – 3, 0 самостійної роботи студента – 5,6	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота	
		78 год.	114 год.
		Вид контролю:	
		<u>залік</u>	<u>залік</u>

Предметом вивчення навчальної дисципліни є управління соціальною сферою суспільства з урахуванням її специфіки як багаторівневої системи державного управління з урахуванням практик в Україні та за кордоном.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної сфери» є формування системи актуалізованих знань про сутність і зміст менеджменту соціальної сфери для забезпечення її ефективної діяльності, вмінь їх застосування на базі парадигми системного управління в умовах мінливого середовища.

1.2. Основні **завдання** вивчення дисципліни «Менеджмент соціальної сфери» є формування наступних знань про:

- теоретичні основи, методологію і категорії менеджменту соціальної сфери;
- генезис менеджменту соціальної сфери і його становлення як наукової дисципліни;
- системний підхід як ключовий у теорії менеджменту соціальної сфери;
- специфіку соціальної сфери як об'єкту управління;
- сутність і особливості соціальних організацій;
- сутність і важелі менеджменту соціальної сфери;
- діагностику соціальної сфери;
- механізми функціонування основних соціальних спільнот;
- функції та процедури управління соціальною сферою;
- оцінювання ефективності менеджменту соціальної сфери.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та
--------------------------------------	---

	<p>примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p>
--	---

Результати навчання:

знати:

- сутність, принципи та методи соціального менеджменту;
- основні особливості соціальних організацій;
- основні теоретичні моделі і методи дослідження, що описують соціальне сприйняття, комунікацію і взаємодію на мікро- та макрорівнях;
- сутність і відмінні ознаки соціальних процесів, а також особливості управління ними;
- сутність і принципи соціально-статистичної діагностики та соціального моніторингу.

уміти:

- пояснити сутність державної політики в соціальній сфері;
- виробляти, відбирати, обробляти і аналізувати дані про соціальні процеси і соціальні спільноти;
- застосовувати відповідні цілям конкретного дослідження методи збору та аналізу даних, враховувати їх обмеження, оцінювати якість (валідність і надійність) соціологічної інформації;
- брати участь в проектних формах роботи і реалізовувати самостійні аналітичні проекти;
- представляти результати дослідницької та аналітичної роботи перед професійною та масовою аудиторіями.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі менеджменту, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов; застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год. 4 кредити ECTS.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1.

МЕТОДОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Тема 1. Соціальний менеджмент методологічні основи.

Різні підходи до визначення змісту поняття «соціальна сфера», їх

специфіка. Співвідношення понять «соціальна сфера», «невиробнича сфера», «сфера послуг», «соціальна інфраструктура», «громадський сектор», «державний сектор», «соціально-культурна сфера». Інтереси, потреби, очікування і стимули до забезпечення зв'язку індивіда, груп з соціумом., Інфраструктура соціальної сфери. Принципи та вимоги соціальної справедливості, умови і гарантії її здійснення.

Тема 2. Особливості об'єкта і предмета менеджменту в соціальній сфері.

Структурні елементи соціальної сфери як об'єкти управління в соціальній сфері. Управлінський вплив і управлінське рішення. Соціальні параметри і соціальні наслідки управлінського впливу в соціальній сфері. Критерії ефективності управлінських рішень. Управлінський вплив і управлінське рішення. Критерії ефективності управлінських рішень. Соціальні явища і соціальні проблеми. Соціальні проблеми як предмет управління в соціальній сфері. Об'єктивно-суб'єктивна природа соціальних проблем. Поняття «соціальний порядок».

Тема 3. Соціальна політика.

Основи соціальної політики. Соціальна політика як складовий елемент комплексу громадського регулювання, її цілі, сутність, властивості і механізм. Основні напрямки соціальної політики держави. Зміст поняття добробут населення. Взаємозв'язок соціальної політики з реальними життям населення. Управління добробутом населення. Роль соціальної політики у вирішенні соціальних проблем. Соціальні програми. Способи оцінки ефективності реалізації соціальних програм. Ознаки соціальної держави та держави добробуту. Роль держави у вирішенні соціальних проблем. Характеристики організації системи управління в соціальній сфері: централізація, децентралізація. принципи реалізації соціальної політики. Особливості інфраструктури соціальної сфери. Джерела фінансування соціальної політики. Криза держави добробуту.

Тема 4. Принципи соціального менеджменту.

Основні закони соціального менеджменту. Єдність системи соціального управління. Пропорційність керованої і керуючої підсистем соціальної системи. Оптимальне співвідношення централізації і децентралізації функцій соціального управління. Участь населення в соціальному управлінні. Основні принципи соціального менеджменту: єдиноначальність у прийнятті рішень і колегіальності при їх обговоренні; єдність адміністративно-державного, господарського і соціально-культурного менеджменту; поєднання галузевого і територіального соціального управління; науковість соціального управління; прогнозування соціального управління; мотивація праці; відповідальність за результати соціального управління; раціональний підбір кадрів, їх підготовки, розстановки і використання; економічність і ефективність управління;

системність; ієрархічність; необхідність різноманітності обов'язковість зворотного зв'язку.

Тема 5. Методи соціального менеджменту.

Поняття методів соціального менеджменту. Наукові методи соціального менеджменту: згуртування соціальних організацій та груп, управлінських команд керівників і фахівців в області соціального менеджменту; створення позитивної мотивації у людей до праці, до життя в цілому, до доцільного поведінки в організації; психологічного впливу на активізацію життєвих сил менеджерів; самовдосконалення особистості, розвитку самоменеджменту; використання знань, отриманих в науці. Прикладні дослідження повсякденних і перспективних завдань соціології управління. Моделювання соціальних процесів. Методи експертних оцінок. Види і зміст методів соціального менеджменту: соціальні; соціально-психологічні; психологічні; економічні, організаційно-адміністративні.

Тема 6. Теорія і методологія вирішення соціальних проблем.

Поняття соціальної проблеми. Типологія і основні концепції соціальних проблем. Основні концепції соціальних змін та соціальні проблеми. Значення теорій соціальної дезорганізації, соціального контролю, девіантної поведінки для вивчення і вирішення соціальних проблем. Комплексний підхід як методологічна основа вивчення і вирішення соціальних проблем. Схема аналізу соціальної проблеми. Виявлення соціальних проблем. Об'єктивно-суб'єктивна природа соціальних проблем. Концептуальна постановка проблеми. Змістовні елементи концептуалізації соціальної проблеми. Нормативний і суб'єктивний підходи до ідентифікації соціальних проблем. Ключові ознаки моделювання соціальних проблем в рамках нормативного та суб'єктивного підходів

Тема 7. Моделі організації соціальної сфери.

Державні і муніципальні органи влади як основні суб'єкти управління в соціальній сфері. Структура і функції органів державного управління в соціальній сфері. Зміна ролі державних органів влади у вирішенні соціальних проблем в період формування і розвитку ринкових відносин. Тенденції зміни ролі держави у вирішенні соціальних проблем: світова практика.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2.

ПРАКТИКА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Тема 8. Комерційні і некомерційні організації соціальної сфери.

Фактори впливу на функціонування господарського механізму соціальної сфери. Фактори, що обмежують державне регулювання в соціальній сфері. Три сектори в господарському механізмі соціальної сфери, їх роль і функції в соціальній сфері. Принцип оптимального поєднання

економічної ефективності і соціальної справедливості. Переваги та слабкі сторони комерційної та некомерційної моделей господарювання в соціальній сфері. Форми некомерційних організацій в соціальній сфері. Взаємодія державних і некомерційних організацій в соціальній сфері. Підприємницька діяльність в галузях соціальної сфери. Основні проблеми функціонування комерційної моделі господарювання в соціальній сфері і оцінки ефективності їх діяльності. Благодійна діяльність комерційних організацій. Спонсорство. Меценатство. Основні суб'єкти благодійної діяльності.

Тема 9. Управління соціальним захистом населення.

Бідність як соціальне явище і соціальна проблема. абсолютна і відносна бідність. Соціальна та економічна бідність. Малозабезпеченість. Потреба. Злидні. Нормативи бідності, засновані на критерії доходу: прожитковий мінімум, метод коефіцієнта харчування, «офіційна межа бідності». Проблеми визначення показника прожиткового мінімуму в Україні. Практика реалізації принципу адресної підтримки та принципу заяв в рамках системи соціального захисту населення. Безробіття як елемент ринку праці. Види безробіття. державна соціальна підтримка безробітних. Планування скорочення персоналу в організаціях. Соціальний захист окремих категорій громадян.

Тема 10. Управління соціальним розвитком організацій.

Соціальне середовище організації, його основні елементи і призначення. Потенціал організації. Концепція соціально відповідального бізнесу. Рівність участі організацій в соціальній сфері. Соціальна відповідальність: соціальний ефект і вигода для організацій. Ознаки соціально відповідальної поведінки. Переваги соціально відповідальної компанії. Управління соціальною відповідальністю. Міра соціальної відповідальності організацій. Елементи соціальної стратегії організації. Завдання соціального планування. План соціального розвитку колективу, структура та етапи його розробки. Соціальна структура колективу. Соціальні нормативи, їх класифікація та визначення. Соціальний паспорт трудового колективу, його зміст, структура. Цільові програми соціального розвитку.

Тема 11. Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту.

Джерела інформації про соціальну сферу. Система показників соціальної сфери в соціальній статистиці. Завдання і функції системи інформаційного забезпечення в управлінні соціальної сфери. Соціологічні показники в системі інформаційного забезпечення соціальної сфери. Проблеми створення системи інформаційного забезпечення. Основні вимоги до інформації про соціологічні дослідження. Стандартизація системи соціологічного забезпечення соціальної сфери. Систематичний аналіз стану галузі в цілому. Принципи соціального моніторингу. Організація системи.

інформаційного забезпечення на різних рівнях управління соціальною сферою.

Тема 12. Управління в різних галузях соціальної сфери.

Основні галузі соціальної сфери і проблеми управління ними. Напрямки реформування житлово-комунальної сфери. Система соціального захисту в сфері ЖКГ. Види порядку забезпечення житлом та особливості управління їх формуванням. Іпотечне кредитування. Соціальний найм. Комерційний найм. Соціальні програми, спрямовані на підвищення якості житлового середовища. Управління якістю житла і його показники. Специфіка ринку житла. Специфіка ринку медичних послуг і її вплив на методи управління. Можливості підприємництва в охороні здоров'я. фактори, обмежують підприємництво в медицині. Обов'язкове і добровільне медичне страхування. Основні проблеми функціонування організацій сфери охорони здоров'я. Ринок освітніх послуг і його характерні риси. Системи приватної і державної освіти. Роль недержавних некомерційних організацій в сфері освіти. Цілі і функції державної політики в сфері освіти. Основні проблеми реформування системи освіти. Ринок туристичних послуг, його особливості, тенденції розвитку та проблеми. Методи управління в сфері відпочинку і розваг.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	усього	денна форма					усього	заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. МЕТОДОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ												
Тема 1. Соціальний менеджмент методологічні основи.	10	2	2	-	-	6	11	2	-	-	-	9
Тема 2. Особливості об'єкта і предмета менеджменту в соціальній сфері.	9	2	1	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Соціальна політика.	9	2	1	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 4. Принципи соціального менеджменту.	8	2	1	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Методи соціального менеджменту.	8	2	1	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 6. Теорія і методологія вирішення соціальних проблем.	8	2	1	-	-	5	9	-	-			9
Тема 7. Моделі організації соціальної сфери.	10	4	1	-	-	5	9	-	-			9
Разом за змістовим розділом 1	62	16	8	-	-	38	69	2	-	-	-	67
Змістовий розділ 2. ПРАКТИКА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ												
Тема 8. Комерційні і некомерційні організації	11	2	1	-	-	8	11	2	-	-	-	9

соціальної сфери.												
Тема 9. Управління соціальним захистом населення.	11	2	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 10. Управління соціальним розвитком організації.	12	2	2	-	-	8	10	-	2	-	-	10
Тема 11. Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту.	11	2	1	-	-	8	9	-	-	-	-	9
Тема 12. Управління в різних галузях соціальної сфери.	13	4	1	-	-	8	9	-	-	-	-	9
<i>Разом за змістовим розділом 2</i>	58	12	6	-	-	40	51	2	2	-	-	47
Усього годин	120	28	14	-	-	78	120	4	2	-	-	114

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціальний менеджмент методологічні основи.	2
2.	Особливості об'єкта і предмета менеджменту в соціальній сфері.	2
3.	Соціальна політика.	2
4.	Принципи соціального менеджменту.	2
5.	Методи соціального менеджменту.	2
6.	Теорія і методологія вирішення соціальних проблем.	2
7.	Моделі організації соціальної сфери.	4
8.	Комерційні і некомерційні організації соціальної сфери.	2
9.	Управління соціальним захистом населення.	2
10.	Управління соціальним розвитком організації.	2
11.	Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту.	2
12.	Управління в різних галузях соціальної сфери.	4
Разом:		28

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціальний менеджмент методологічні основи.	2
2.	Особливості об'єкта і предмета менеджменту в соціальній сфері.	1
3.	Соціальна політика.	1
4.	Принципи соціального менеджменту.	1
5.	Методи соціального менеджменту.	1
6.	Теорія і методологія вирішення соціальних проблем.	1
7.	Моделі організації соціальної сфери.	1
8.	Комерційні і некомерційні організації соціальної сфери.	1
9.	Управління соціальним захистом населення.	1
10.	Управління соціальним розвитком організації.	2
11.	Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту.	1
12.	Управління в різних галузях соціальної сфери.	1
Разом:		14

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціальний менеджмент методологічні основи.	6
2.	Особливості об'єкта і предмета менеджменту в соціальній сфері.	6
3.	Соціальна політика.	6
4.	Принципи соціального менеджменту.	5
5.	Методи соціального менеджменту.	5
6.	Теорія і методологія вирішення соціальних проблем.	5
7.	Моделі організації соціальної сфери.	5
8.	Комерційні і некомерційні організації соціальної сфери.	8
9.	Управління соціальним захистом населення.	8
10.	Управління соціальним розвитком організації.	8
11.	Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту.	8
12.	Управління в різних галузях соціальної сфери.	8
Разом:		78

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Аналіз взаємозв'язку соціального менеджменту з іншими областями знання.
2. Аналіз рівня життя населення, соціальних переміщень, динаміки складу населення.
3. Особливості міграційної політики України
4. Аналіз соціально-економічних наслідків безробіття.
5. Аналіз сучасних методик дослідження соціальних процесів.
6. Програми соціально-економічної підтримки інтересів населення.
7. Особливості соціального управління в 21 столітті.
8. Характеристика соціальних груп населення в системі соціального менеджменту.
9. Міжособистісні відносини в процесі управління виробничим колективом.
10. Регулювання сімейних відносин в Україні.
11. Державне управління освітою.
12. Міністерство культури України, його повноваження.
13. Соціальний менеджмент в організації.
14. Функції соціального управління.
15. Принципи соціального управління.
16. Управління персоналом.
17. Соціальне партнерство як суспільне явище.
18. Суб'єкти соціального партнерства.
19. Росія, 90-і роки: перехід від соціалістичного до соціальної держави.
20. Становлення і розвиток наукового менеджменту за кордоном
21. Менеджмент як функція соціальної держави.
22. Соціальний механізм управління виробництвом.

23. Культура як засіб соціального механізму управління виробничим колективом.

24. Об'єктивні та суб'єктивні чинники формування соціально-психологічного клімату в трудовому колективі.

25. Роль системи управлінських відносин у соціальному менеджменті.

26. Міжгрупові управлінські відносини.

27. Конфлікти в виробничому колективі і їх регулювання.

28. Особистість в ділових відносинах.

30. Організація соціального управління.

31. Правові основи соціального управління.

32. Соціологічний підхід до управління громадськими системами.

33. Соціальна політика та соціальне управління.

Питання до заліку:

1. 34. Поняття, становлення та місія соціального менеджменту.

2. 35. Основні визначення соціального менеджменту.

3. 36. Принципи та методи соціального менеджменту.

4. 37. Історичні етапи формування управлінської соціальної думки.

5. 38. Наукові школи соціального менеджменту.

6. 49. Міністерство охорони здоров'я України, його повноваження.

7. 50. Державне управління наукою в Україні.

8. 51. Національна академія наук України.

9. 52. Соціальний захист населення в Україні.

10.53. Пенсійне забезпечення в Україні.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Інтерактивне опанування навчальним матеріалом з використанням сучасних інформаційних технологій, через дискусії, обговорення питань на лекціях і семінарських заняттях.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Менеджмент соціальної сфери» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

– поточний контроль – опитування під час семінарських занять, контроль виконання індивідуальних завдань;

– підсумковий модульний контроль – тестування.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час семінарських занять.

2. Написання рефератів.

3. Виконання завдань для самостійної роботи.

4. Проведення проміжних тестів.

5. Проведення поточно-модульного контролю.

6. Проведення підсумкового заліку.

10. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

11. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Менеджмент соціальної сфери» здійснюється в балах відповідно до табл.11.1.

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 11.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної сфери»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота												Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовий розділ 1						Змістовий розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

*T1, T2, ..., T12 – теми занять

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

– усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;

– перевірки правильності розв'язання практичних задач;

– експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі заліку.

Критерії оцінювання знань під час заліку

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на іспиті складає **40** балів (див. табл. 11.2).

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної сфери»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

– неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус 2 бали);

– неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус 4 бали).

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання білету:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється **«відмінно»**, повинна відповідати таким вимогам:

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється **«добре»**, якщо:

– відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:

– при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється **«задовільно»**, якщо:

– відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

– одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;

– висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;

– характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 11.3).

Таблиця 11.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;

- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до іспиту, завдання для перевірки практичних навичок під час заліку.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 104 с.
2. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. / Л. А.Колбіна. — Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. — 406 с.
3. Мазурик О. В. Соціальний аудит: теоретичні засади та технологія застосування в Україні : [монографія] / О. В. Мазурик. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2013. – 316 с.
4. Лукашевич М.П. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика: навч. посібник / М.П.Лукашевич, М.В.Туленков. – К.: Каравела, 2007. – 296 с.
5. Руженський М.М. Соціальний менеджмент: навчальний посібник / М.М.Руженський. - К.: ІПК ДСЗУ, 2011. – 255 с.
6. Громадська експертиза та громадський моніторинг діяльності органів влади: навч. посіб. / Купрій В., Паливода Л. – К. : Макрос, 2011. – 200 с.
7. Сурмін Ю.П. Соціологія управління: підруч. / Ю.П.Сурмін, І.П.Бедзюра. – К. : Освіта України, 2012. – 686 с.
8. Туленков М.В. Концептуальні засади організації сучасного менеджменту: Монографія. – Київ-Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф»», 2006. – 312 с.

Допоміжна:

1. Шлях до результатів: планування та проведення ефективних оцінювань розвитку. – Морра Імас Л.Дж., Ріст Р.К. – К.: МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2015. – 580 с.
2. Попов С.Г. Социальный менеджмент: учебное пособие/ С.Г.Попов. – М.: Осъ-89, 2009.-160 с.
3. Моисеев В.В. Система государственного и муниципального управления: учебное пособие / В. В. Моисеев. – М.-Берлин: Директ-Медиа, 2015. – 603 с. //
4. Наумов, О.В. Управление социальной сферой [Текст]: монография / О. В.Наумов. - М. : Высшая школа, 2002. - 316 с.
5. Андрющенко А.І. Соціальний аудит як механізм оптимізації управління розвитком соціальної сфери // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «Соціологічне дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». – 2008. – № 800. – С. 86-88.
6. Бурева В.В. Социально-адекватный менеджмент: В поисках новой парадигмы : монография / В. В. Бурева. – К.: Академия, 2001, – 272 с.

7. Вайс К.Г. Оцінювання: Методи дослідження програм та політики / Пер. з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської; Наук. ред. пер. О. Кілієвич. – К.: Основи, 2000. – 671 с.
8. Визгалов Д.В. Методы оценки муниципальных программ. – М.: Фонд "Институт экономики города", 2004. – 108 с.
9. Зерчанинова Т.Е. Социальный аудит государственной региональной молодежной политики. Монография. / Т. Е. Зерчанинова, Е. В. Позднякова. – Екатеринбург : УрИ РАНХИГС, 2012. – 175 с.
10. Тер-Акопьян В.А. Социальный аудит и социальное регулирование: монография / В.А. Тер-Акопьян; отв. ред. Ю. Г. Волков. – М.: Вузовская книга, 2011. – 256 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Президент України // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Урядовий портал // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.mof.gov.ua/uk>
6. Міністерство освіти і науки України // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
7. Бібліотека з менеджменту // Електронний ресурс. – Режим доступу: management.com.ua
8. Нормативні акти у сфері управління // Електронний ресурс. – Режим доступу: inform.od.ua
9. Єдине вікно доступу до освітніх ресурсів // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://window.edu.ru>
10. Ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.profibook.com.ua>
11. Экономика и управление социальной сферой: Учебник / Под ред. д. э. н., проф. Е.Н. Жильцова, д. э. н., проф. Е. В. Егорова // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://biblioclub.ru>
12. Юдина А.И. Социальный менеджмент: учебное пособие // Електронний ресурс. – Режим доступу: biblioclub.ru/index.php?page=book&id=227989

13. Силин А.Н. Социальный менеджмент: Словарь-справочник: учебное пособие // Электронный ресурс. – Режим доступа: biblioclub.ru/index.php?page=book&id=84896
14. Менеджмент: учебник / под ред. М.М.Максимцова, М.А.Комарова // Электронный ресурс. – Режим доступа: biblioclub.ru/index.php?page=book&id=115008
15. Чернов С.В. Удосконалення методології соціальної експертизи публічних проектів у регіональному управлінні // Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2017-1/doc/5/01.pdf>
16. Гасумова С.Е. Информационные технологии в социальной сфере: Учебное пособие для бакалавров // Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://biblioclub.ru>.
17. Местное самоуправление и муниципальное управление // Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://biblioclub.ru/>
18. Трапезникова И.С. Правовое обеспечение социальной сферы: учебное пособие // Электронный ресурс. –Режим доступа: <http://biblioclub.ru>.
19. Власова А.В. Менеджмент в социальной сфере. // Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://biblioclub.ru>.
20. Моисеев А.Д. Муниципальное управление: учеб. пособие // Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://biblioclub.ru>.
21. Мухаев Р.Т. Система государственного и муниципального управления // Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://biblioclub.ru>